KALKULATOR KOSZTÓW OGRZEWANIA BUDYNKÓW – IV KWARTAŁ 2023 R.

Porozumienie Branżowe na Rzecz Efektywności Energetycznej (POBE) opracowało kolejną analizę kosztów ogrzewania budynków jednorodzinnych w Polsce i przygotowania w nich ciepłej wody użytkowej – w IV kwartale 2023 r., aktualizując tzw. kalkulator kosztów ogrzewania. Kalkulator POBE pozwala porównać koszty eksploatacji różnych źródeł ciepła i systemów grzewczych, a podstawą dokonywanej co kwartał aktualizacji są zmieniające się ceny paliw i energii dla gospodarstw domowych.

Jak pokazują wyniki bieżącej analizy, gruntowa pompa ciepła (typu solanka-woda) współpracująca z instalacją ogrzewania podłogowego – pomimo utrzymywania się w Polsce wysokich cen energii elektrycznej i ich niekorzystnej relacji do cen innych paliw – wciąż pozostaje najtańszym źródłem ciepła dla budynku jednorodzinnego. W domach wyposażonych w „podłogówkę" mniej zapłacimy również za ogrzewanie pompą ciepła typu powietrze-woda niż za ogrzewanie kondensacyjnym kotłem gazowym, nawet gdy w budynku nie ma instalacji fotowoltaicznej.

Przy instalacjach grzejnikowych, wymagających wyższej temperatury na zasilaniu (instalacji odbiorczej centralnego ogrzewania), proporcje te się zmieniają. Koszt eksploatacji pompy ciepła typu powietrze-woda jest wówczas wyższy niż kondensacyjnego kotła gazowego i na porównywalnym poziomie jak np. kotła na pellet.

Zestawienie POBE pokazuje jednak, że przy wykorzystaniu instalacji fotowoltaicznej koszty eksploatacji pompy ciepła można zredukować o 30-50% zależnie od wielkości instalacji PV. Dzięki temu pompa ciepła, bez względu na konfigurację, będzie zdecydowanie tańsza w użytkowaniu niż pozostałe źródła ciepła, a więc kotły na paliwa kopalne (gazowy, węglowy czy olejowy) lub biomasę drzewną.

Skala oszczędności wynikających z eksploatacji pompy ciepła w układzie z fotowoltaiką zależy od rodzaju kotła grzewczego, z którym porównujemy pompę ciepła, typu pompy ciepła, sprawności źródła ciepła oraz temperatury zasilania, ale także – od standardu energetycznego budynku. Kolejnym czynnikiem mającym znaczny wpływ na poziom oszczędności wynikających z posiadania domowej fotowoltaiki jest system rozliczania energii. Koszty eksploatacji pompy ciepła w przypadku korzystania ze „starego" systemu, tzw. net-meteringu, znacznie korzystniejszego niż obecnie stosowany net-billing, mogą być bardzo niskie i wynosić zaledwie kilkaset zł rocznie, oczywiście, przy odpowiednim zbilansowaniu instalacji fotowoltaicznej z zapotrzebowaniem pompy ciepła na energię. Warto zauważyć, że dotyczy to ponad miliona domowych instalacji fotowoltaicznych wciąż rozliczanych w systemie net-meteringu. Szczegółowe zestawienia kosztów, dla przykładowego budynku jednorodzinnego o powierzchni ogrzewanej 150 m^2, zamieszkiwanego przez 4 osoby (typowa wielkość zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową), ilustrują przedstawione poniżej wykresy (rys. 1, 2 i 3).

Co uwzględniają analizy POBE?

Na potrzeby analizy każdorazowo zestawiane są koszty wytworzenia ciepła dla typowego domu jednorodzinnego przy wykorzystaniu różnych urządzeń i systemów grzewczych, w tym:

- kotłów grzewczych: elektrycznego, gazowego, olejowego, węglowego, na kawałki drewna i granulat drzewny (pellet),
- pomp ciepła typu powietrze-woda oraz solanka-woda,
- instalacji grzejnikowej (temp. na zasilaniu 55°C) oraz płaszczyznowego ogrzewania podłogowego (temp. na zasilaniu 35°C).

Dodatkowo w zestawieniach kosztów brany jest pod uwagę ewentualny montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, np. o mocy 5 kWp w budynkach o większych potrzebach energetycznych lub 3 kWp w budynkach zużywających mniej energii, która współpracuje z pompą ciepła.

Kolejnym czynnikiem uwzględnianym w analizie POBE jest standard energetyczny budynku, określany przez poziom zużycia energii użytkowej (EU). Istotnie wpływa on na całkowity koszt zaopatrzenia budynku w ciepło.

W niniejszym zestawieniu zostały porównane trzy charakterystyczne poziomy zużycia energii użytkowej w przykładowym domu jednorodzinnym o powierzchni ogrzewanej 150 m^2:

- około 80 kWh/(m^2 · rok) – w istniejącym budynku, który został poddany głębszej termomodernizacji (np. w ramach programu Czyste Powietrze) do standardu energetycznego określonego w Warunkach Technicznych obowiązujących od 1 stycznia 2017 r. (WT 2017), lub w budynku wzniesionym zgodnie z tym standardem;
- około 55 kWh/(m^2 · rok) – w nowym budynku, który spełnia standardy minimalne Warunków Technicznych obowiązujących od 1 stycznia 2021 r. (WT 2021);

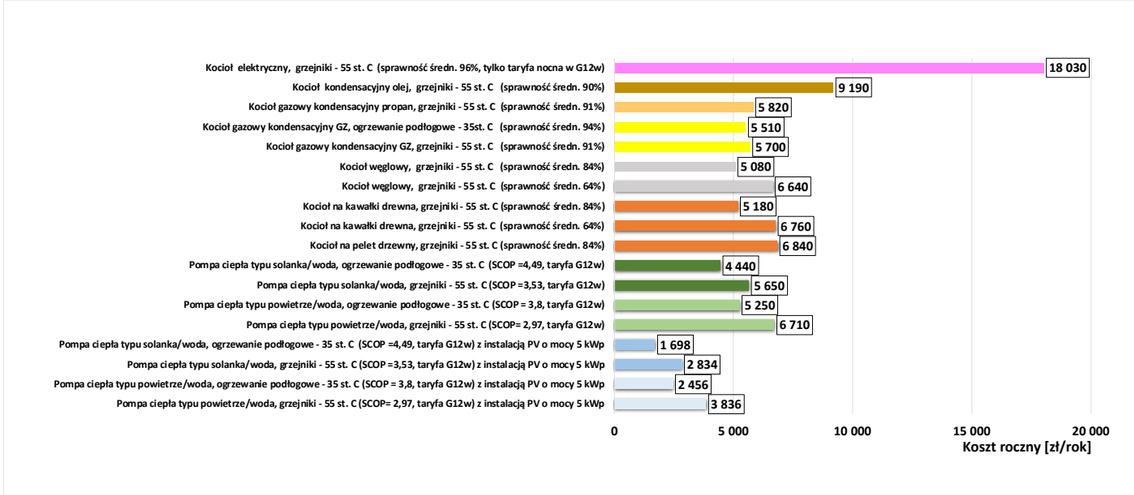

Przykładowy roczny koszt ogrzewania istniejącego budynku jednorodzinnego o pow. ogrzewanej 150 m^2, poddanego termomodernizacji do standardu WT 2017 (EU 80 kWh/(m^2 · rok)), wraz z kosztem przygotowania ciepłej wody użytkowej dla 4-osobowej rodziny. Dane uwzględniają koszty energii i paliw w IV kw. 2023 r.

• około 40 kWh/(m^2 · rok) – w nowym budynku, który spełnia standardy programu Moje Ciepło obowiązujące od 1 stycznia 2023 r., czyli charakteryzującym się lepszymi parametrami izolacyjności niż te określone w WT 2021.

Analiza wyraźnie pokazuje, że im niższe jest zużycie energii użytkowej (ciepła użytkowego) w budynku, tym mniejsze są rachunki za jego ogrzewanie, niezależnie od zastosowanego źródła ciepła. Zużycie ciepła można istotnie ograniczyć, nawet kilkukrotnie, dzięki termomodernizacji.

Dane dotyczące cen nośników energii

Dane dotyczące cen wykorzystane przy aktualizacji kalkulatora kosztów ogrzewania POBE pochodzą z raportu Polskiego Alarmu Smogowego (PAS) z września 2023 r., przygotowanego przez Instytut Badań Rynku i Opinii Publicznej CEM. Badanie cen paliw stałych zostało przeprowadzone we wrześniu 2023 r., z wykorzystaniem techniki typu „mystery calling" – osoby dzwoniące do składów opału podawały się za klientów planujących zakup. Raport PAS wskazuje, że w okresie od kwietnia do września 2023 r. nastąpił niewielki spadek cen paliw stałych. Cena węgla typu orzech spadła o 7% (wracając do poziomu z I kw. 2022 r.), ekogroszku o 8%, a drewna kawałkowego o 11%. Cena pelletu pozostała bez zmian. Jak zauważa PAS, na kształtowanie się cen węgla prawdopodobnie ma wpływ nagromadzenie ogromnych zapasów węgla pochodzącego z importu (z Kazachstanu, Syberii lub Czech), przy czym część tego paliwa może być niskiej jakości. Gdy po nowym roku nastąpi odwieszenie norm jakości węgla dla gospodarstw domowych (to jeden z warunków odblokowujących pieniądze z KPO, które będą przeznaczone na termomodernizację polskich domów), sytuacja może zatem ulec zmianie. Ceny energii elektrycznej i gazu przyjęte do analizy kosztów ogrzewania budynków POBE zostały uśrednione. Warto zaznaczyć, że w analizie nie uwzględniono rządowych dopłat do ogrzewania, które obowiązywały w sezonie 2022/2023. Ponadto nie uwzględniono „zamrożonych" (niższych) cen energii elektrycznej, tylko przyjęto do kalkulacji ceny obowiązujące po przekroczeniu limitu zużycia w kWh rocznie. Według nowych przepisów obowiązujących w 2023 r., limity zużycia prądu będą

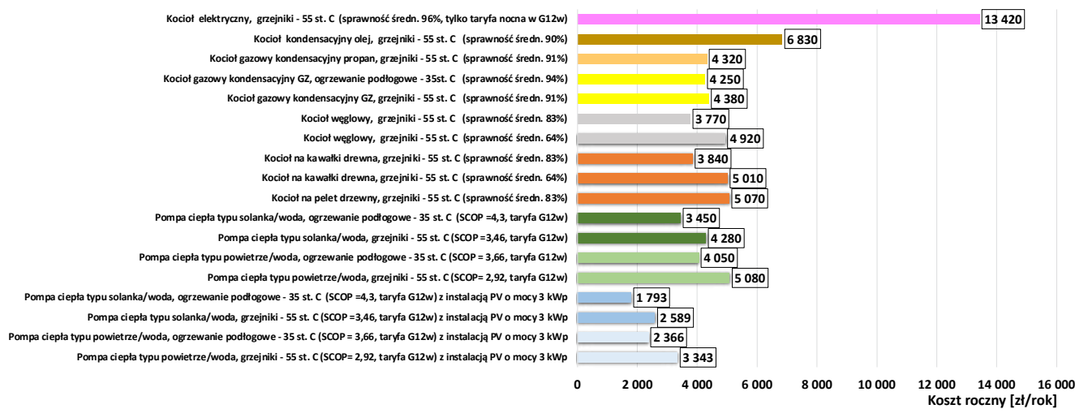

Przykładowy roczny koszt ogrzewania nowego budynku jednorodzinnego o pow. ogrzewanej 150 m^2, zrealizowanego w standardzie aktualnych warunków technicznych WT 2021 (EU = 55 kWh/(m^2 · rok)), wraz z kosztem przygotowania ciepłej wody użytkowej dla 4-osobowej rodziny. Dane uwzględniają koszty energii w IV kw. 2023 r.

REKLAMA

PEXc (90°C) to nie PERT (70°C)

- Zrównoważony, przyjazny środowisku produkt
- Równomierne sieciowanie fizyczne typu „C"
- Maksymalne parametry pracy ciśnienie 6 bar i temperatura 90°C
- Pamięć kształtu – naprawialna po zagięciu
- Bariera antydyfuzyjna – warstwa Evoh – wewnątrz rury
- Większa elastyczność – łatwiejsza instalacja

comfort delivered by PURMO

Purmo Group Poland Sp. z o.o. | ul. Puławska 491, Warszawa | www.purmo.pl

wynosiły: do 3000 kWh rocznie dla wszystkich gospodarstw domowych, do 3600 kWh rocznie dla gospodarstw domowych z osobami z niepełnosprawnościami, do 4000 kWh rocznie dla rodzin z Kartą Dużej Rodziny oraz dla rolników. W analizie nie wzięto także pod uwagę kosztów obsługi urządzeń grzewczych – mają one znaczenie zwłaszcza przy eksploatacji kotłów na paliwo stałe.

Praktyczne narzędzie do planowania termomodernizacji

Kalkulator kosztów ogrzewania budynków jednorodzinnych przygotowany i aktualizowany co kwartał przez POBE to bardzo przydatne narzędzie we wstępnym oszacowaniu korzyści finansowych wynikających z termomodernizacji budynku, w tym wymiany źródła ciepła. Jest on dostępny na stronie www.pobe.pl jako otwarty arkusz kalkulacyjny, co umożliwia wprowadzenie indywidualnych danych dotyczących budynków i ich wyposażenia w urządzenia grzewcze.

Osoby planujące poprawę standardu energetycznego swojego domu w celu obniżenia rachunków za ogrzewanie mogą liczyć na wsparcie w ramach wspomnianego wyżej programu NFOŚiGW Czyste Powietrze, który zapewnia znaczące dofinansowanie zarówno do inwestycji zwiększających izolacyjność istniejących budynków jednorodzinnych, jak i do wymiany starych urządzeń grzewczych na nowe, bardziej efektywne. Program Moje Ciepło pozwala z kolei uzyskać dofinansowanie do montażu pompy ciepła w nowych domach, pod warunkiem, że spełniają one podwyższone kryteria izolacyjności termicznej. Szczególnie dużym zainteresowaniem inwestorów cieszy się jednak nowa wersja programu Mój Prąd. Oprócz znanych już z poprzednich edycji dofinansowań do montażu domowej instalacji fotowoltaicznej, pozwala również uzyskać istotne dofinansowanie (około 50% kosztów) do instalacji pomp ciepła, a także urządzeń do magazynowania energii (cieplnej lub elektrycznej). Warunkiem wsparcia inwestycji w pompę ciepła jest tutaj posiadanie instalacji fotowoltaicznej. Źródło: Porozumienie Branżowe Na Rzecz Efektywności Energetycznej

Więcej informacji o POBE na www.pobe.pl

PRZEJDŹ Arkusz kalkulacyjny POBE

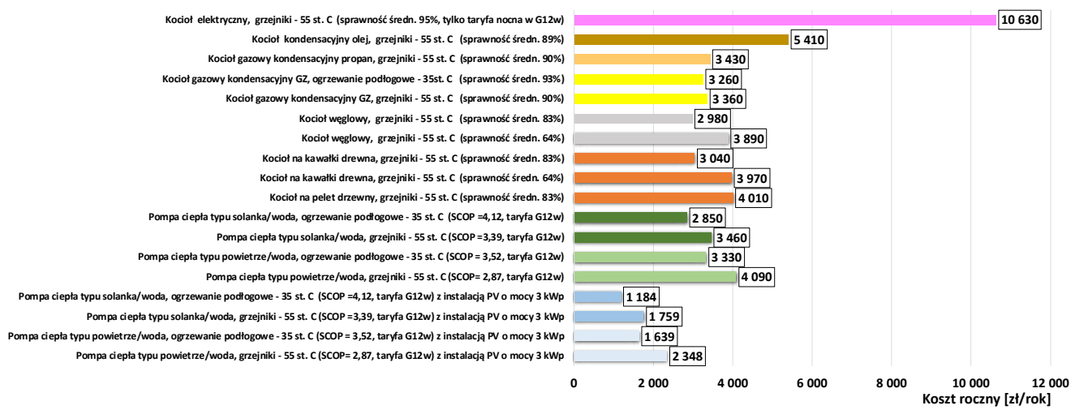

Przykładowy roczny koszt ogrzewania nowego budynku jednorodzinnego o pow. ogrzewanej 150 m², zrealizowanego w standardzie programu „Moje Ciepło" (EU = 40 kWh/(m² · rok)), wraz z kosztem przygotowania ciepłej wody użytkowej dla 4-osobowej rodziny. Dane uwzględniają koszty energii w IV kwartale 2023 r.

REKLAMA